

Bedrijfsontwikkelingsplan

Bedrijfsontwikkelingsplan van Kaasboerderij Koopman te De Weere

Maart 2014

Inhoudsopgave

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Ondernemers.....	4
3. Onderneming.....	5
4. Toekomst	7
5. Aanloopproblemen.....	8
6. Planning	9
Bijlage	10
Bijlage 1 uitwerking NSO berekening	10
2004.....	11
2013.....	12
Toekomst.....	12
Literatuur	14

1. Inleiding

Dit bedrijfsplan is geschreven voor de Firma Kaasboerderij Koopman, zij hebben concrete uitbreidingsplannen waarvoor het vergunnigstraject en de financieringsaanvraag in gang kan worden gezet. In dit bedrijfsplan wordt duidelijk omschreven wat de uitbreidingsplannen zijn van de familie Koopman.

De aanleiding voor de uitbreidingsplannen van het bedrijf komen voort uit het in Firma treden van Daan(23 jaar) . Hij is de jongste zoon van Sjaak (54 jaar) en Lia (51 jaar) en onlangs afgestudeerd voor zijn HBO-bachelor, Anmial and husbandry, aan het Van Hall Larenstein te Leeuwarden. Met drie ondernemers, is er op dit moment voldoende arbeid beschikbaar om uit te breiden. In de toekomst bij het uittreden van Sjaak en Lia kan dit worden opgevuld doordat dan de vriendin van Daan zal toetreden. Ook zal er in worden gezet op extra automatisering en robotisering. Dit geeft echter de aanleiding om nu uit te breiden.

In dit bedrijfsontwikkelingsplan worden eerst de ondernemers en de onderneming voorgesteld. Vervolgens wordt het plan voor de bouw van de nieuwe stal nader besproken met aansluitend de problemen die zich voor zullen doen omtrent de bouw van de stal. Hiervoor worden oplossingen aangedragen waarna een tijdplanning volgt.

Maart 2014

Daan Koopman

2. Ondernemers

Firma Kaasboerderij Koopman bestaat uit drie ondernemers namelijk Sjaak(54), Lia (51) en hun zoon Daan (23). Sjaak heeft een middelbare landbouwopleiding gedaan, Lia heeft door middel van cursussen de kaasbereiding eigen gemaakt en Daan is in 2013 afgestudeerd aan de hogere landbouw school in Leeuwarden.

Sjaak is werkzaam bij het melkvee en in de kaasmakerij, daarnaast heeft hij de financiële administratie in handen. Lia is werkzaam in de kaasmakerij en doet de verkoop van de kaas. Daan doet de verzorging van het melkvee en het verzorgen van het grasland. Daar waar ruimte is qua tijd wordt dit opgevuld in de kaasmakerij. Om al het werk rond te kunnen zetten is er voor in de kaasmakerij, en het onderhouden van de kazen regelmatig een stagiaire werkzaam. Daar waar extra hulp nodig is help Daan zijn vriendin Denise(20) ook graag mee.

Sjaak en Lia willen tot hun pensioen door blijven werken in het bedrijf waarbij ze de verantwoordelijkheden stap voor stap overgeven aan hun zoon Daan en zijn vriendin Denise. Voordat zij met pensioen gaan willen zij dat er een renderend bedrijf staat welke een goed toekomstperspectief heeft.

Daan wil in de toekomst samen met zijn vriendin een bedrijf runnen met extra aandacht voor dierenwelzijn en arbeidsproductiviteit. Hiervoor zou hij graag een nieuwe stal willen bouwen waarop extra op deze punten wordt ingezet.

3. Onderneming

Het melkveebedrijf is gevestigd in de Tropweere op nummer 22 in De Weere. Het is hier opgestart door de ouders van Sjaak in 1952, in eerste instantie een bedrijf met circa 15 melkkoeien op 7 ha grond. In 1965 is een varkensstal gebouwd die plaats bood aan 100 zeugen. Om de regie meer in eigen handen te krijgen werd in 1971 besloten om te gaan kaasmaken, waarbij het de eerste zelfkazer van Noord-Holland werd. Ook werd op dit moment een grupstal die plaats bood aan circa 30 melkkoeien gebouwd Tegelijkertijd werden de zeugen ingeruild voor mestvarkens, zodat de kaaswei aan deze varkens gevoerd kon worden.

In 1978 was Sjaak klaar met school en kwam hij thuis werken, hiervoor werd de bestaande grupstal uitgebreid naar circa 50 plaatsen.

In 1985 heeft Sjaak het samen met zijn vrouw overgenomen van zijn ouders. In datzelfde jaar is er 5 ha grond aangekocht.

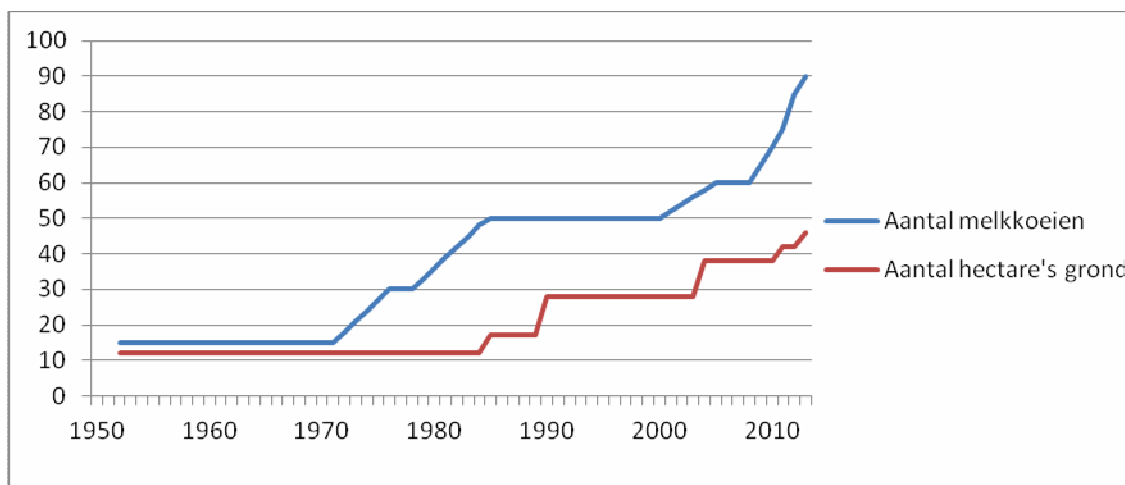
Begin jaren '90 is 6 ha grond aangekocht en een pachtovereenkomst aangegaan voor 5 ha grond waarna het totale areaal grond op 28 ha uitkwam. In 1995 is besloten om de varkenstak af te stoten, om de vrijkomende kaaswei duurzaam te verwerken wordt dit sindsdien verkocht aan een nabije varkenshouder.

In 2000 is een ligboxenstal gebouwd die de ruimte biedt om 95 melkkoeien te huisvesten. Toen in 2004 de ruilverkaveling plaatsvond is er 5 hectare grond aangekocht, tegelijkertijd is er een overeenkomst aangegaan om 7 hectare natuurgrond te beheren als vogelweidegebied. Door de verkaveling is alle grond, inclusief de pachtgronden bij het bedrijf gekomen.

Door de jaren heen is de kaasmakerij meegegroeid met het bedrijf. Steeds is circa de helft van de melk verwerkt tot kaas. Anno 2013 is dit circa 400.000 kg melk op jaarbasis.

Om de veestapel te kunnen huisvesten wordt er sinds 2010 een stal gehuurd in Wieringerwaard, hier wordt het jongvee opgefokt voor de familie Koopman. Sinds 2013 wordt hier ook grasland gehuurd om te kunnen blijven voorzien in voldoende ruwvoer voor de veestapel.

Figuur 1 geeft een overzicht van de groei van de afgelopen 60 jaar.

Figuur 1 Overzicht ontwikkeling Kaasboerderij Koopman

In figuur 1 is duidelijk te zien dat het bedrijf sinds 1970 aan het groeien is in zowel aantallen melkkoeien als in aantal hectares grond.

De bedrijfsgrootte kan samenvattend worden weergegeven met de NSO-normering. Deze normering is opgesteld om alle soorten agrarische bedrijven met elkaar te kunnen vergelijken. Hierbij worden de opbrengsten die onder normale omstandigheden worden behaald per rubriek meegeteld in de normering. Dit wordt uitgedrukt in euro's per jaar. (Lei, z.j.) Tabel 1 geeft een overzicht van de NSO van de jaren 2004 en 2013 (vanaf 2004 is pas een NSO berekening mogelijk). De volledige berekening van de NSO per jaar is in bijlage 1 bijgevoegd. In tabel 1 is te zien dat er in 9 jaar een groei heeft plaatsgevonden van 288 %. Per jaar is dit een groei van 12,5%.

Tabel 1 NSO berekening

Jaar	NSO		Groei in Procenten
2004	€	110.650	- 288%
2013	€	308 399	

4. Toekomst

Het plan is om op korte termijn een nieuwe stal te bouwen die plaats zal bieden om circa 184 melkkoeien te kunnen huisvesten. De huidige stal zal dan bezet worden met jongvee en droog vee. Om het werk rond te blijven zetten zal er extra aandacht uitgaan naar arbeidsbesparing. Zo zal er geïnvesteerd worden in een volautomatische melksysteem, waarbij de melkkoeien 24 uur per dag vrijwillig gemolken kunnen worden. Een mestrobot en een voeraanschuifrobot zijn verder praktische manieren om arbeid te besparen. Deze stal zal gebouwd worden volgens de bestaande normen, waardoor er voldoende lucht, licht en ruimte voor de melkkoeien zal zijn. Dit komt allen ten goede aan de levensduur van de veestapel.

Weidegang zal ten aller tijden een belangrijk item zijn voor het bedrijf. Doordat weidegang positief is voor de kwaliteit van de kaas, het de levensduur van de veestapel kan verlengen en het een positieve bijdrage levert voor de melkveehouderijsector zal de familie Koopman vast blijven houden aan weidegang.

In het verleden heeft het bedrijf kunnen groeien in zowel melkkoeien als in hectares grond. Dit wil de familie Koopman vasthouden om zelfvoorzienend te blijven in de benodigde voederproductie. Daar waar mogelijkheden zijn zal dan ook extra grond worden aangetrokken door middel van pacht, huur of aankoop.

Op basis van de uitgangspunten van 2013 is er een NSO berekening gemaakt voor de toekomst. Deze is gebaseerd op de uitgangspunten van de nieuw te bouwen stal, en de hoeveelheid grond er daarvoor nodig wordt geacht. Deze NSO berekening komt uit op € 650.658.

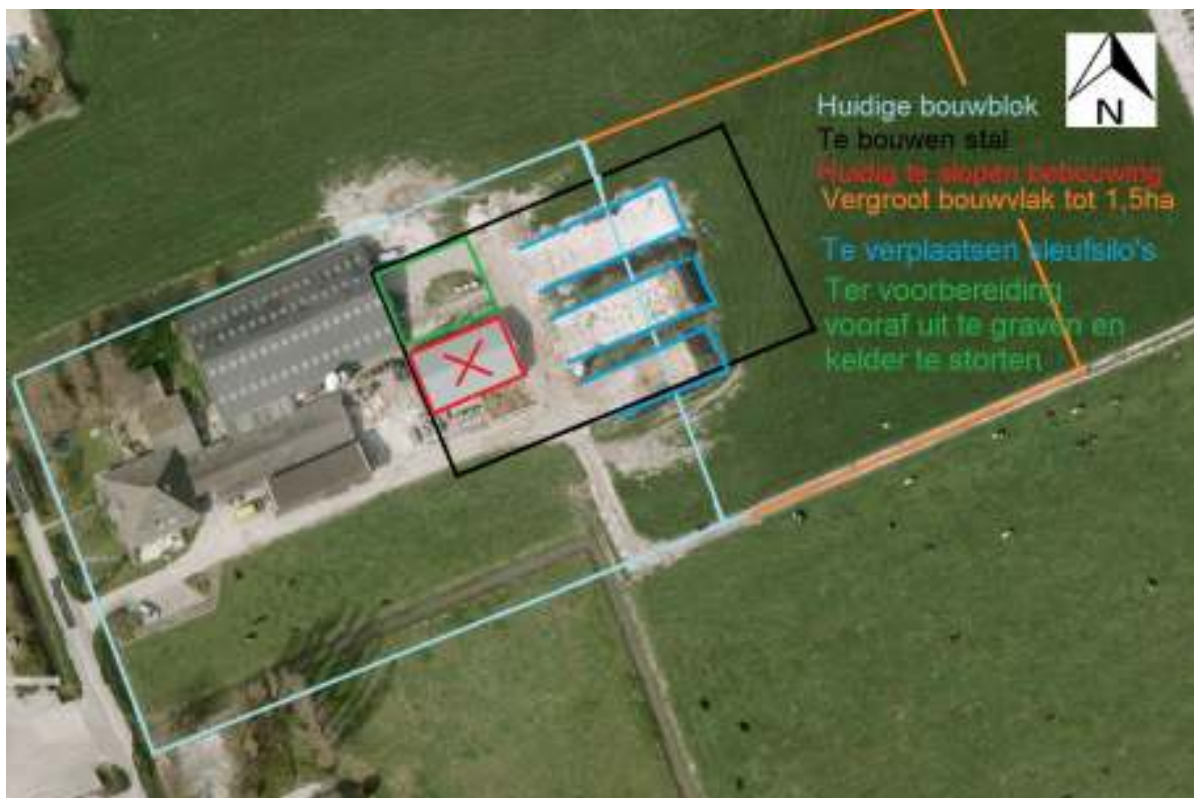
5. Aanloopproblemen

Op dit moment is het bouwblok ontoereikend om de stal ten grootte van ca. 41mtr*69 mtr te kunnen bouwen . In figuur 2 is globaal een overzicht gegeven van de huidige situatie, hieruit blijkt dat het huidige bouwblok (lichtblauw omkaderd (ca. 110 mtr * 80 mtr) te klein is om de nieuwe stal (zwart omkaderd) te kunnen bouwen. Door een vergroting van het bouwblok naar 1,5 ha (ca. 185mtr *80mtr) bestaat wel de mogelijkheid om de nieuwe stal te bouwen binnen het dan verkregen bouwblok. (*Ruimtelijke plannen, 2009*)

Een probleem is dat op de plaats van de te bouwen stal zich nu de voeropslag bevindt, zowel in de te slopen bebouwing (stro en hooi) als op de verharde ondergrond (graskuilen en snijmaiskuilen). Voor de realisatie van de nieuwe stal moet dit verplaatst worden. Hier zal enige tijd overheen gaan, aangezien er op dit moment steeds twee gebruikt worden en er hooguit één lang genoeg leeg staat om verplaatst te worden.

Een ander probleem waar tegenaan gelopen wordt is dat gedurende de bouwperiode (circa vier maanden) de huidige loopstal niet toegankelijk is voor tractors, dit betekent dat het niet mogelijk is om machinaal te voeren maar dit handmatig gedaan moet worden.

Om de bouwperiode te verkorten kan een klein gedeelte (circa negentien meter lang) vooraf uitgegraven worden. Dit verkort de bouwperiode met drie maanden tot één maand. Hierbij wordt de periode waarin er handmatig gevoerd moet worden drastisch verkort. Naderhand kan dan de rest van de te bouwen stal uitgegraven worden wat weer vier maanden zal gaan duren waarbij er wel toegang is tot de huidige stal.

Figuur 2 Overzicht bouwblok en plaatsing nieuwe stal

6. Planning

Omdat de familie Koopman graag verder wil groeien maar tegen een aantal problemen aanloopt is het plan om in de zomer van 2014 (als de bouwvergunning binnen is) al een klein gedeelte van de kelder uit te graven, hierdoor wordt de mogelijkheid voorzien om met de bouw van de volledige stal machinaal te kunnen voeren. Alsnog moet er nu één maand handmatig gevoerd worden. Dit kan bereikt worden door voor één maand voer op te slaan in de huidige stal. Door dit zomerdag te doen wordt de hoeveelheid voer drastisch terug gebracht doordat de koeien het grootste deel van de dag buiten lopen en eten (weidegang).

Vervolgens kan in het voorjaar en de zomer van 2015 de sleufsilos verplaatst worden en de huidige te slopen bebouwing gesloopt worden. Als dit afgerond is kan in het najaar van 2015 gestart worden met de bouw van de stal.

Bijlage

Bijlage 1 uitwerking NSO berekening

Bedrijfsomvang en -type volgens NEG-typering

Op 2/18/2014 zijn gegevens ingevuld in de rekenmodule van het LEI.

Die informatie had betrekking op producten uit de Landbouwtelling van 2004

De ingevoerde gegevens leiden tot de volgende kengetallen:

Omschrijving	Aantal	Eenheid
Totale oppervlakte cultuurgrond	38	ha
Totale bedrijfsomvang	80.5	nge
Bruto standaardsaldo (bss)	110,650	euro

Bedrijfstype

Bedrijfstype volgens NEG-typering	
8-indeling	Graasdierbedrijf.
41-indeling	4110 Sterk gespecialiseerd melkveebedrijf

U kunt resultaten van groepen bedrijven bekijken in [BInternet](#)

Specificatie van ingevoerde gegevens, normen en NGE per product

Categorie	Aantal	Eenheid	NGE per eenheid	Aantal nge
Akkerbouw, grasland en natuurterreinen				
Grasland, blijvend	38	ha, gemeten maat	0.982	0.0
Rundvee: melk- en fokvee (geen vleesvee)				
Jongvee, < 1 jaar, vrouwelijk	20	aantal dieren	0.189	3.8
Jongvee, 1-2 jaar, vrouwelijk	20	aantal dieren	0.291	5.8
Melk- en kalfkoeien	56	aantal dieren	1.265	70.9

2013

Bedrijfsomvang en -type volgens NSO-typering

Op 1/27/2014 zijn gegevens ingevuld in de rekenmodule van het LEI.

Die informatie had betrekking op producten uit de Landbouwtelling van 2013

De ingevoerde gegevens leiden tot de volgende kengetallen:

Omschrijving	Aantal	Eenheid
Totale oppervlakte cultuurgrond	40.2	ha
Standaardopbrengst (SO) 1)	308399	euro

Bedrijfstype volgens NSO-typering 1)

Hoofdtype	4 - Graasdierbedrijven
Subtype	4500 - Melkveebedrijven

Specificatie van ingevoerde gegevens, normen en SO per product

Categorie	Aantal	Eenheid	SO per eenheid	Standaard-opbrengst
Akkerbouwgewassen				
Snijmais	2.56	ha, gemeten maat	1 250	3 200
Grasland en weiden				
Natuurlijk grasland	5.69	ha, gemeten maat	360	2 048
Grasland, tijdelijk	31.9	ha, gemeten maat	1 190	37 961
Rundvee, vlees- of weidevee				
Overige koeien (zoog, vlees- en weidekoeien)	3	aantal dieren	510	1 530
Rundvee: melk- en fokvee (geen vleesvee)				
Jongvee, < 1 jaar, vrouwelijk	29	aantal dieren	300	0
Jongvee, 1-2 jaar, vrouwelijk	34	aantal dieren	470	15 980
Melk- en kalfkoeien	86	aantal dieren	2 880	247 680

*) Aan de kalveren jonger dan 1 jaar wordt geen norm toegekend, omdat de opbrengst van die dieren is meegenomen in de norm van de koeien.

LEI is niet aansprakelijk voor eventuele schade ontstaan door het gebruik van de Rekenmodule, door het beëindigen van het beschikbaar stellen ervan of door conclusies en besluiten van gebruikers op basis van de uitkomsten ervan.

Bedrijfsomvang en -type volgens NSO-typering

Op 3/6/2014 zijn gegevens ingevuld in de rekenmodule van het LEI.

Die informatie had betrekking op producten uit de Landbouwtelling van 2013

De ingevoerde gegevens leiden tot de volgende kengetallen:

Omschrijving	Aantal	Eenheid
Totale oppervlakte cultuurgrond	76.7	ha
Standaardopbrengst (SO) 1)	650,658	euro

Bedrijfstype volgens NSO-typering 1)

Hoofdtype	4 - Graasdierbedrijven
Subtype	4500 - Melkveebedrijven

Specificatie van ingevoerde gegevens, normen en SO per product

Categorie	Aantal	Eenheid	SO per eenheid	Standaard-opbrengst
Akkerbouwgewassen				
Snijmais	6	ha, gemeten maat	1,250	7,500
Grasland en weiden				
Natuurlijk grasland	5.69	ha, gemeten maat	360	2,048

Categorie	Aantal	Eenheid	SO per eenheid	Standaard-opbrengst
Grasland en weiden				
Grasland, tijdelijk	65	ha, gemeten maat	1,190	77,350
Rundvee: melk- en fokvee (geen vleesvee)				
Jongvee, < 1 jaar, vrouwelijk	72	aantal dieren	300	0
Jongvee, 1-2 jaar, vrouwelijk	72	aantal dieren	470	33,840
Melk- en kalfkoeien	184	aantal dieren	2,880	529,920

*) Aan de kalveren jonger dan 1 jaar wordt geen norm toegekend, omdat de opbrengst van die dieren is meegenomen in de norm van de koeien.

LEI is niet aansprakelijk voor eventuele schade ontstaan door het gebruik van de Rekenmodule, door het beëindigen van het beschikbaar stellen ervan of door conclusies en besluiten van gebruikers op basis van de uitkomsten ervan.

Literatuur

Lei(z.j.), *bedrijfsomvang en –type*, <http://www.wageningenur.nl/nl/Expertises-Dienstverlening/Onderzoeksinstituten/lei/Sector-in-cijfers/Bedrijfsomvang-en-type.htm>

Ruimtelijke plannen, Bestemmingsplannen, <http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen?postcode=1661BP&huisnummer=22>